

COMISIA PARLAMENTARĂ DE COOPERARE UE-MOLDOVA

A PAISPREZECEA REUNIUNE

25 și 26 noiembrie 2011

CHIȘINĂU

Copreședinți: dna Monica MACOVEI și dna Corina FUSU

Declarație finală și recomandări în conformitate cu articolul 89 din Acordul de parteneriat și cooperare

Sub copreședinția dnei Monica Macovei (PPE, Parlamentul European) și a dnei Corina Fusu (Partidul Liberal, Republica Moldova), în perioada 25-26 noiembrie 2011 s-a desfășurat la Chișinău a paisprezecea reuniune a Comisiei parlamentare de cooperare UE-Moldova. Comisia a făcut schimb de opinii cu dl Eugen Caras, șef adjunct al Direcției generale integrare europeană din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova din partea Guvernului Republicii Moldova și cu ambasadorul Dirk Schübel din partea Uniunii Europene.

Comisia parlamentară de cooperare:

Relațiile dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova

1. evidențiază importanța crucială a reformelor și a dezvoltării democratice în curs și susține obiectivul Republicii Moldova de a deveni membră a UE în viitor;
2. apreciază evoluțiile favorabile înregistrate în cazul negocierilor pentru Acordul de asociere, în special faptul că autoritățile moldovene au reușit să închidă temporar negocierile referitoare la toate subiectele legate de dialogul politic și reforme, cooperarea în domeniul politicii externe și al securității, în timp ce, în domeniul justiției, libertății și securității, se apropie de încheierea unui acord provizoriu; observă progrese notabile în sfera economică, în care autoritățile moldovene au reușit să închidă 21 din 25 de capitole;
3. invită Comisia Europeană și autoritățile moldovene să garanteze începerea negocierilor referitoare la acordul de liber schimb profund și cuprinzător înainte de sfârșitul lui 2011, în conformitate cu Rezoluția Parlamentului European din 15 septembrie 2011 și cu recomandările anterioare; afirmă că negocierea din timp a acordului de liber schimb profund și cuprinzător drept o parte componentă din Acordul de asociere va încuraja integrarea economică a Republicii Moldova în UE și va atrage investiții străine, va crește productivitatea, va reduce dependența de transferurile de bani din străinătate și va contribui la crearea unei economii de piață competitive orientate către export. amintește că acordul de liber schimb profund și cuprinzător acoperă și regiunea transnistreană, care face parte integrantă din Republica Moldova;

4. recunoaște faptul că pregătirea pentru aderarea la Uniunea Europeană este un proces valoros în sine și salută sprijinul UE pentru punerea în aplicare a reformelor structurale în Republica Moldova; invită Comisia Europeană, Consiliul și statele membre ale Uniunii să deruleze negocierile în curs cu Republica Moldova pe baza premisei că perspectiva integrării europene este, în conformitate cu articolul 49 din Tratatul privind UE, un impuls puternic pentru procesul de punere în aplicare a reformelor interne și un catalizator necesar al sprijinului public pentru aceste reforme;
5. salută eforturile și sprijinul puternic oferit de către Parlamentul European Republicii Moldova și salută adoptarea, la 15 septembrie 2011, a rezoluției care cuprinde recomandări către Consiliu, Comisie și Serviciul European de Acțiune Externă privind negocierile dintre UE și Republica Moldova pe marginea Acordului de asociere;
6. recomandă Comisiei Europene să acorde Republicii Moldova sprijin financiar și tehnic corespunzător pentru a se asigura că aceasta își poate îndeplini angajamentele care decurg din negocierile privind Acordul de asociere, inclusiv din impactul acordului de liber schimb profund și cuprinzător și al punerii în aplicare a acestuia, desfășurând în continuare programe cuprinzătoare de consolidare a instituțiilor și asigurând că programele de finanțare ale UE reflectă acest obiectiv;
7. este de acord cu necesitatea revizuirii strategice a politicii europene de vecinătate exprimată în comunicarea comună din 25 mai 2011 a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate privind „Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine”; consideră că Republica Moldova ar trebui să beneficieze de un nivel de diferențiere mult mai ridicat față de partenerii europeni, ținând cont de hotărârea fermă a acesteia de a pune în aplicare reforme și de angajamentul său față de valorile europene;
8. consideră că alocarea de fonduri în rândul statelor care fac parte din politica europeană de vecinătate ar trebui să se realizeze în funcție de merite, în urma rezultatelor concrete obținute la punerea în aplicare a reformelor; consideră că principiul UE „mai mult pentru mai mult”, mai multe fonduri pentru mai multă reformă, ar trebui să permită Republicii Moldova să își consolideze poziția de exemplu de succes al Parteneriatului estic al UE și ar trebui să stimuleze autoritățile moldovene să accelereze procesul de punere în aplicare a reformelor necesare;
9. salută faptul că Parteneriatul estic a creat un cadru politic semnificativ pentru aprofundarea relațiilor multilaterale, accelerând procesele de asociere politică; salută rolul pozitiv pe care îl joacă RM în Parteneriatul estic în care partenerii din Europa de Est sunt legați de UE prin legături geografice, istorice și culturale puternice;
10. ia act de lansarea Adunării Parlamentare Euronest la 3 mai 2011, precum și de organizarea primei sesiuni ordinare a acestei adunări în perioada 14-15 septembrie 2011; subliniază necesitatea continuării dialogului politic între statele membre Euronest; se așteaptă ca delegația parlamentului Republicii Moldova să contribuie la dialogul interparlamentar de la nivelul Euronest;
11. invită Comisia Europeană, Consiliul și statele membre ale UE să se asigure că

negocierile cu Republica Moldova vor continua în ritmul susținut din prezent; subliniază importanța includerii de către Comisia Europeană a unor obiective clare privind punerea în aplicare a Acordului de asociere și asigurarea unor mecanisme de monitorizare eficiente, inclusiv prezentarea unor rapoarte periodice Parlamentului European;

12. îndeamnă autoritățile moldovene să finalizeze, până la sfârșitul lui 2012, punerea în aplicare a măsurilor cuprinse în planul de acțiune RM-UE în domeniul sistemului de eliberare a vizelor, prezentat oficial la 24 ianuarie 2011; îndeamnă autoritățile moldovene să continue punerea în aplicare a unor reforme durabile în domeniile subliniate în primul raport privind progresele înregistrate din septembrie 2011, în special lupta împotriva corupției, combaterea crimei organizate și protecția datelor; salută progresele înregistrate de Republica Moldova în ceea ce privește modificarea și ajustarea cadrului juridic național la normele și standardele UE în domeniul justiției și al afacerilor interne;

13. subliniază importanța Declarației comune a Summit-ului Parteneriatului estic din Varșovia (29- 30 septembrie 2011), care stabilește o nouă abordare UE privind abolirea regimului vizelor prin excluderea formulării „*perspectivă pe termen lung*” și o abordare diferențiată a fiecărui partener estic în ceea ce privește performanța individuală; recunoaște că armonizarea progresivă a normelor și practicilor UE necesită un grad ridicat de angajament din partea țărilor partenere față de reformele complexe într-un larg evantai de domenii;

14. salută proiectele realizate în cadrul parteneriatului pentru mobilitate RM-UE, în special în domeniul securității documentelor, al politicilor în domeniul migrației, al combaterii migrației ilegale și sprijină în continuare recomandările care au urmat celei de-a treisprezecea reuniuni a Comisiei parlamentare de cooperare din perioada 15-16 iunie 2011 privind liberalizarea vizelor pentru Republica Moldova;

15. solicită autorităților moldovene să informeze pe larg cetățenii Republicii Moldova cu privire la Acordul de asociere și planul de acțiune privind regimul de liberalizare a vizelor cu scopul de a câștiga sprijinul acestora pentru programul de reformă;

16. salută, în această privință, progresele realizate deja de Republica Moldova în domeniul dreptului societăților comerciale, al protecției consumatorilor, în cel vama, în domeniul dialogului economic, al serviciilor financiare, al gestionării finanțelor publice și al cooperării în materie de energie, domenii incluse în negocierile cu UE pe marginea Acordului de asociere;

17. subliniază necesitatea de a continua reforma și armonizarea cu standardele UE în domeniul energetic, mai ales prin promovarea conservării energiei și a eficienței energetice și a surselor de energie regenerabile; recunoaște importanța securității energetice a Republicii Moldova și solicită Comisiei Europene să asiste autoritățile moldovene în eforturile acestora de a conecta rețeaua energetică moldoveană la rețeaua electrică interconectată a Europei continentale;

18. salută decizia UE de a modifica și extinde preferințele comerciale autonome ale UE pentru Republica Moldova până în decembrie 2015; salută decizia de a crește cotele

pentru vin și pentru o serie de produse agricole sensibile, ca urmare a inițiativelor autorităților moldovene; observă cu satisfacție asocierea, la 11 octombrie 2011, a Republicii Moldova cu Al șaptelea program-cadru pentru cercetare al Uniunii;

19. salută aprobarea la 16 iunie 2011 de către Consiliul Transporturi al UE a mandatului Comisiei Europene pentru inițierea negocierilor cu Republica Moldova pe marginea acordului privind crearea Spațiului aerian comun european (SACE); salută parafarea de către Comisia Europeană și Republica Moldova, la 26 octombrie 2011, a unui acord cuprinzător privind serviciile aeriene pentru a oferi companiilor aeriene europene posibilitatea de a opera în Republica Moldova, iar transportatorilor moldoveni de a opera în UE; acest lucru ar atrage investitorii străini, ar încuraja concurența și ar îmbunătăți astfel serviciile, oferind un stimulent economic, și speră că procesul de ratificare va începe în viitorul apropiat;

20. salută activitatea Grupului UE de consultanță la nivel înalt pentru Moldova și îl îndeamnă la o cooperare deplină cu Parlamentul European;

21. laudă cooperarea promițătoare dintre echipa de negociere a Comisiei Europene și PE și solicită ca această cooperare să se desfășoare în conformitate cu articolul 218 alineatul (10) din TFUE (Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene) care prevede că Parlamentul European trebuie informat de îndată și pe deplin pe parcursul tuturor etapelor procedurii;

Evoluțiile pe plan intern în Republica Moldova

22. salută angajamentul ferm în favoarea Europei și programul de reformă cuprinzător al guvernului Republicii Moldova și subliniază importanța punerii în aplicare și a consolidării reformelor inițiate; salută adoptarea de către Comisie începând cu iulie 2011 a programului anual de acțiune pentru Republica Moldova și amintește că unele părți din pachetul de 78,6 milioane de euro trebuie direcționate către accelerarea reformei durabile a sectorului justiției și creșterea eficienței acestuia; solicită o acțiune coordonată din partea UE și a altor parteneri de dezvoltare pentru sprijinirea acestor reforme;

23. solicită tuturor partidelor politice să consolideze dialogul actual, având în vedere că stabilitatea politică în țară este esențială pentru continuarea procesului de reformă; solicită conducerii politice a Republicii Moldova să găsească o soluție pentru a depăși blocajul constituțional actual și pentru a evita alegerile parlamentare anticipate;

24. solicită autorităților moldovene să continue punerea în aplicare a reformelor pe plan intern, îmbunătățind prin aceasta climatul afacerilor și al investițiilor, aspect important pentru creșterea economică durabilă; observă importanța concentrării eforturilor în domeniile consolidării statului de drept și al bunei guvernări, al reformei judiciare, al parchetului și poliției și al combaterii corupției;

25. solicită autorităților moldovene să continue ancheta completă, transparentă și imparțială asupra evenimentelor din aprilie 2009; recomandă ca viitoarele rezultate să fie făcute publice și solicită instituțiilor naționale competente să aducă în fața justiției autorii infracțiunilor și ai încălcărilor grave ale drepturilor omului din timpul revoltelor

și protestelor de stradă care au urmat alegerilor din 5 aprilie 2009;

26. încurajează Republica Moldova să adopte o legislație cuprinzătoare și eficientă de combatere a discriminării, în conformitate cu *acquis*-ul Uniunii și în spiritul acestuia;

27. salută progresele înregistrate în ceea ce privește libertatea de exprimare și libertatea mass-media și insistă asupra faptului că independența acesteia este o prioritate; încurajează autoritățile RM să consolideze și să sprijine un climat media pluralist, să asigure independența radiodifuziunii publice în RM, aspect care va îmbunătăți transparența procesului decizional politic; subliniază importanța armonizării cu standardele UE privind libertatea media și pluralismul;

28. solicită guvernului Republicii Moldova să acorde o atenție sporită situației categoriilor sociale defavorizate și să ia măsuri urgente pentru a combate sărăcia și excluderea socială;

Cooperarea regională

29. salută includerea Republicii Moldova în Strategia UE pentru regiunea Dunării, prezentată în decembrie 2010; salută angajamentul Republicii Moldova de a participa activ la punerea în aplicare a acestei strategii prin proiecte comune privind eficiența energetică, promovarea comerțului, încurajarea dezvoltării economice, combaterea sărăciei, consolidarea pieței forței de muncă etc. în regiune;

30. are încrederea că intensificarea cooperării Republicii Moldova cu organizațiile, procesele și inițiativele regionale din Europa Centrală și de Sud-Est (ICE, SEECP, ICE) și din regiunea extinsă a Mării Negre (CEMN) reprezintă o valoare adăugată pentru Republica Moldova și regiune;

31. observă faptul că, în relațiile cu statele membre UE, RM își diversifică dialogul, colaborând și în forumurile de cooperare bilaterale în vederea punerii în aplicare a declarațiilor comune privind integrarea europeană a RM semnate cu republica Cehă, Cipru, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovenia și Ungaria;

32. salută reînnoirea cooperării transfrontaliere dintre Moldova și Ucraina, care servește drept un bun exemplu pentru alte țări din cadrul Parteneriatului estic;

33. salută activitatea desfășurată de misiunea EUBAM și înființarea unui birou la Chișinău, precum și prelungirea recentă a mandatului acesteia; subliniază importanța sprijinului suplimentar pentru delimitarea întregii frontiere dintre Moldova și Ucraina în lumina acordului obținut la 30 iunie 2011 privind delimitarea întregii frontiere dintre aceste țări în sectorul de autostradă Odessa-Reni din regiunea localității Palanca; reamintește tuturor părților că acordurile privind granițele ar trebui să ia în considerare interesele și dorințele tuturor părților implicate, inclusiv ale populației locale;

Despre regiunea transnistreană

34. consideră că urmările Acordului de asociere UE-Republica Moldova și în special ale acordului de liber schimb complex și cuprinzător vor avea un efect benefic asupra regiunii transnistrene, care face parte integrantă din RM;

35. încurajează autoritățile în ceea ce privește necesitatea de a asigura sprijin logistic și financiar localităților de pe malul stâng al Nistrului, sub jurisdicția RM, cu scopul de a evita tensiunile și de a nu încuraja cetățenii să solicite așa-numita cetățenie transnistreană;

36. salută angajamentul neîntrerupt al autorităților moldovene de a găsi o soluție la situația din regiunea transnistreană prin mijloace pașnice, în formatul „5+2”, în conformitate cu principiile respectului pentru integritatea teritorială, independența și suveranitatea Republicii Moldova; ia act de consultările informale în formatul „5+2” din 21 iunie și 22 septembrie 2011 de la Moscova; ia act de semnarea de către oficiali din Chișinău și Tiraspol a declarației comune la 21 noiembrie, care oferă un caracter permanent negocierilor oficiale în formatul „5+2”, se așteaptă ca prima rundă a negocierilor oficiale în formatul „5+2” pe marginea rezolvării conflictului transnistrean programat pentru 30 noiembrie-1 decembrie la Vilnius să reprezinte o evoluție importantă pentru acord; salută sprijinul Uniunii Europene pentru rezolvarea pașnică a acestui conflict;

37. solicită Comisiei Europene, statelor membre UE și Înalțului Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate și tuturor celorlalte părți implicate să sporească eforturile diplomatice care vizează retragerea trupelor militare rusești de pe teritoriul suveran al Republicii Moldova, în conformitate cu angajamentele internaționale pe care Federația Rusă și le-a asumat la summit-ul OSCE din Istanbul în 1999, fapt care va deschide perspective clare în ceea ce privește rezolvarea chestiunii transnistrene;

38. solicită adoptarea unor măsuri de întărire a încrederii, inclusiv definirea în comun a unor programe de reabilitare și promovarea contactelor între persoane, cu scopul de a consolida societatea civilă și schimburile culturale, luând în considerare faptul că nu există niciun conflict real pe teritoriul regiunii transnistrene;

39. salută discuțiile oficiale din noiembrie 2011 dintre agenții vamali din Chișinău și Tiraspol găzduite de misiunea de asistență la frontieră a Uniunii Europene (EUBAM) în vederea reluării transportului feroviar de marfă prin regiunea transnistreană;

40. salută decizia creării unei grup de lucru care să supravegheze activitatea de punere în aplicare a legii, precum și intenția de a organiza discuții oficiale între experți de la Chișinău și Tiraspol în vederea rezolvării problemei conexiunii la serviciul de telefonie și poștal și a utilizării frecvențelor radio;

41. salută progresele în privința disponibilității tuturor părților de a relua negocierile în formatul „5+2”; solicită tuturor participanților la procesul de negociere, în special UE și OSCE, să depună eforturi susținute pentru a interzice încălcarea dreptului la liberă circulație pe întreg teritoriul Republicii Moldova și pentru a elimina toate barierele impuse și a permite libera circulație de ambele părți ale râului Nistru.

Aprobată cu 12 voturi pentru și 4 împotriva la 26 noiembrie, la Chișinău